

Advies inzake confraternele controle

H.R.B. 90.10.D d.d. 24.01.1991

Advies inzake confraternele controle

---

1. Inleiding

- (1) De Hoge Raad werd om advies gevraagd over het ontwerp van norm inzake confraternele controle. De confraternele controle is een vorm van controle op de uitoefening van het beroep die wordt uitgevoerd door beroepsgenoten en die wordt toegepast in de Angelsaksische landen onder de benaming "Peer Review".

2. Algemene bemerkingen

- (2) Het zou wenselijk zijn de norm beter te structureren met een aanduiding van de algemene beginselen die de confraternele controle beheersen en nadien in detail deze beginselen uit te werken. Deze beginselen zijn belangrijk omdat confraternele controle geen vertrouwde werkwijze is in de Belgische traditie van het vrije beroep.

3. Verplichting van confraternele controle

- (3) Alhoewel in 1.2. wel wordt gesteld dat de weigering om zich aan confraternele controle te onderwerpen een inbreuk op de deontologie uitmaakt, wordt nergens duidelijk gemaakt hoe dergelijke inbreuk wordt gesanctioneerd. De Hoge Raad beschouwt dergelijke inbreuk als dermate ernstig dat tenminste enkele preciseringen moeten worden aangebracht met betrekking tot de sanctionering ervan.
- (4) In dit verband stelt de Hoge Raad volgende regeling voor :
  - In geval van weigering kan iedere belanghebbende dergelijke weigering aanhangig maken bij de tuchtcommissie.
  - De Raad van het Instituut is verplicht dergelijke weigering aanhangig te maken binnen een termijn van een maand bij de tuchtcommissie van het Instituut.
  - Indien de weigering gehandhaafd blijft zonder geldige motivering en de confraternele controle niet binnen de zes maanden doorgang kan vinden, moet een disciplinaire sanctie van tenminste een schorsing worden opgelegd.

4. Periodiciteit van de controle (nr. 2)

- (5) De controle moet tenminste om de vijf jaar worden uitgevoerd. Er wordt van het Instituut der Bedrijfsrevisoren natuurlijk verwacht dat het zich zodanig organiseert dat de controle effectief tenminste om de vijf jaar kan plaatsvinden. Indien om een of andere reden er geen controle binnen de vijf jaar zou hebben plaatsgevonden, dient de revisor verplicht te worden deze controle zelf aan te vragen.
- (6) Wanneer een bijkomende controle nodig geoordeeld wordt, moet het Instituut hierover kunnen beslissen en niet alleen zoals in de Franse tekst wordt gesteld, de revisor hiertoe uitnodigen. Dit laatste lijkt erop te wijzen dat de revisor een confraternele controle zou kunnen weigeren, dan wanneer zulke weigering een deontologische fout uitmaakt.
- (7) De aankondiging van de confraternele controle zou best gebeuren in een brief, waarin het Instituut tevens aanduidt wie de controle zal uitvoeren.

5. Keuze van revisor

- (8) In de norm die voorgesteld wordt gebeurt de keuze van de controlerende revisor door de gecontroleerde zelf op basis van een lijst die voorgesteld wordt door de Raad van het Instituut. Het komt de Hoge Raad voor dat wanneer men wenst dat de controle ernstig wordt uitgevoerd, de keuze van de controlerende revisor moet gebeuren door het Instituut, maar dat de gecontroleerde zich mag verzetten mits gemotiveerde weigering.
- (9) In dit verband zou het wenselijk zijn te vermelden dat een specifiek belangenconflict t.a.v. een of meerdere opdrachtgevers (van de betrokken revisoren) een geldig motief is voor de weigering van een aangewezen controlerende revisor.
- (10) In nr. 3.1. wordt gesteld dat de confraternele controle kan uitgevoerd worden door revisoren die tenminste vijf jaar ingeschreven zijn in het Instituut. Het komt de Hoge Raad voor dat controle moet uitgevoerd worden door revisoren die ervaring en een zekere anciënniteit hebben in het beroep. Vijf jaar inschrijving betekent dat nog relatief jonge revisoren de confraternele controle zouden uitvoeren. Ten einde de onafhankelijkheid van de controlerende revisor te verhogen komt het wenselijk voor tenminste 10 jaar inschrijving bij het Instituut te vereisen. Indien evenwel zou blijken dat ten gevolge van de anciënniteitsvereiste de periodieke confraternele controle in het gedrang komt, kan de anciënniteit voor het uitvoeren van de confraternele controle verminderd worden.
- (11) Naar de mening van de Hoge Raad dient de kandidatuur uit te gaan van de Commissie van Toezicht en niet van de betrokken kandidaat zelf. Om die reden zou de tekst beter luiden : "De door de Commissie van Toezicht voorgestelde kandidaten moeten minstens 10 jaar zijn ingeschreven op de ledenlijst van het Instituut".

- (12) Wanneer de bedrijfsrevisor de drie voorgestelde controlerende revisoren geweigerd heeft en deze weigering door de Raad van het Instituut gegrond is bevonden, moet de Raad van het Instituut een nieuwe kandidaat niet kunnen voorstellen maar wel kunnen "aanstellen".
- (13) Aangezien de hoedanigheid van de persoon van de revisor van groot belang is voor de confraternele controle lijkt het gewenst te preciseren dat de confraternele controle steeds moet worden uitgevoerd door een natuurlijke persoon en niet als zodanig kan worden toevertrouwd aan een rechtspersoon. Aangezien de confraternele controle een opdracht is die intuitu personae wordt toevertrouwd aan een welbepaalde natuurlijke persoon lijkt het de Hoge Raad wenselijk dat wordt benadrukt dat de confraternele controle door de revisor persoonlijk wordt uitgeoefend en dat hij daarom geen beroep kan doen op medewerkers niet-revisoren, met uitzondering voor het uitvoeren van elementaire routinetaken.

6. Uitoefening van de confraternele controle

- (14) Onder nr. 6.1. wordt gesteld dat de controlerende revisor rekening moet houden met de werkzaamheden van niet-bedrijfsrevisoren. De Hoge Raad vraagt zich af waarom dit relevant is voor de confraternele controle vermits de bedrijfsrevisor in de uitoefening van zijn opdracht steeds volledig verantwoordelijk is voor zijn personeel, ongeacht of dit zelf lid is van het Instituut of niet.
- (15) In 6.5 wordt gesteld dat de financiële gegevens van het kantoor als zodanig niet onderworpen worden aan de confraternele controle. Het komt de Hoge Raad voor dat deze zin overbodig is en tot betwistingen aanleiding kan geven omdat de controlerende revisor blijkens het ontwerp wel moet nagaan of de bezoldiging beantwoordt aan de gepresteerde werkzaamheden en omdat bovendien een beoordeling van de organisatie van het kantoor en de aangepastheid van de werkzaamheden aan de werkdoSSIERS niet mogelijk is zonder inzage van bepaalde financiële gegevens.
- (16) Het lijkt de Hoge Raad dan ook gewenst te stellen dat met het oog op de controle de inzage van financiële gegevens wel mogelijk is :
- (a) om na te gaan of de bezoldigingen en vergoedingen beantwoorden aan de gepresteerde werkzaamheden
  - (b) om na te gaan of de middelen aan mensen en uitrusting beantwoorden aan de omvang en de aard van de wettelijke en gerechtelijke opdrachten en ook daadwerkelijk voor deze opdrachten worden aangewend.

7. Beroepsgeheim

- (17) Onder nr. 8 worden een reeks problemen behandeld van beroepsgeheim die evenwel ook onder nr. 10.1 en 2 worden behandeld. Het komt de Hoge Raad wenselijk voor deze bepalingen te coördineren. De referentie naar beroepsgeheim is dan overbodig

en het verbod van mededeling van inlichtingen in 10.1 kan dan volstaan.

Tenslotte, zou ten einde de discretie volledig te waarborgen aan nr. 10 een c kunnen worden toegevoegd :

c "van alle andere informatie betreffende de confraternele controle".

- (18) Het komt de Hoge Raad voor dat de tegenstrijdigheid van belangen die in nr. 8.1 wordt opgegeven als een reden om bepaalde dossiers niet te onderzoeken nogal vaag is geformuleerd. Wanneer in de loop van een confraternele controle de rechtstreekse betrokkenheid van de controlerende revisor blijkt bij een dossier van de gecontroleerde revisor lijkt dit voor de Hoge Raad een duidelijke reden om dit dossier niet aan confraternele controle te onderwerpen. Directe betrokkenheid moet hier ruim geïnterpreteerd worden als niet alleen de betrokkenheid van de controlerende revisor zelf, maar ook die van zijn medewerkers binnen eenzelfde revisorenvennootschap bij voorbeeld.
- 19) Onder nr. 8.3. wordt gesteld dat alle documenten met betrekking tot de controle worden neergelegd bij het Instituut. Ten einde de verantwoordelijkheid inzake beroepsgeheim te vermijden komt het de Hoge Raad voor dat alleen het eindverslag bij het Instituut moet worden neergelegd en dat eventuele bijkomende documenten onder verantwoordelijkheid van de controlerende revisor moeten worden bewaard en na een zekere tijd vernietigd.
- 20) Nr. 9 van de norm vermeldt een aantal punten die opgenomen moeten worden in het verslag van de confraternele controle. Hierbij rijzen moeilijkheden waar het ontwerp vermeldt dat inbreuken op de wet en op de normen van het Instituut in het verslag moeten worden opgenomen. Volgens de Hoge Raad moet hierbij een onderscheid worden gemaakt tussen de wetten, de normen en de plichtenleer die de uitoefening van het beroep van bedrijfsrevisor rechtstreeks beheersen enerzijds en alle andere wetten anderzijds.
- 21) Wat de eerste soort reglementering betreft (de wetten van 21 juli, 1953 en 21 februari, 1985, de plichtenleer en de normen en aanbevelingen van het Instituut) dient de controlerende revisor deze op te sporen en mee te delen in zijn verslag zelfs indien de gecontroleerde revisor zijn fouten heeft hersteld.
- 22) Wat de overtredingen van alle andere wetgevingen en reglementering betreft dient hij deze niet systematisch op te sporen. De controlerende revisor is volledig gebonden door het beroepsgeheim, met uitzondering voor de mededelingen die hij doet in verband met zijn verslag aan het Instituut. Indien hij naar aanleiding van de confraternele controle overtredingen vaststelt moet hij deze mededelen aan de betrokken revisor met verzoek deze overtredingen of inbreuken recht te zetten of te herstellen. Indien de betrokken revisor de rechtzetting of herstelling weigert, moet de controlerende revisor deze overtredingen en de weigering tot rechtzetting in zijn verslag aan het Instituut vermelden.
- 3) Wanneer de overtredingen of inbreuken die worden vastgesteld ook strafbare feiten zijn, zal de tuchtcommissie hierover uitspraak doen. Deze uitspraak wordt op grond van art. 22 van de wet van 23 juli 1953 ter kennis gebracht van de procureur-